

Spis treści

Wykaz najważniejszych skrótów	6
Wstęp	7
Rozdział I. Geneza międzynarodowej współpracy na rzecz rozwiązania kwestii uchodźstwa	17
1. Okres międzywojenny – początek międzynarodowej współpracy na rzecz rozwiązania kwestii uchodźstwa	19
A. Działalność Wysokiego Komisarza do Spraw Uchodźców Rosyjskich i Ormian	19
B. Międzynarodowe Biuro do Spraw Uchodźców imienia Fridtjofa Nansena	24
C. Działalność Wysokiego Komisarza do Spraw Uchodźców pochodzących z Niemiec	28
D. Próby rozwiązania kwestii uchodźstwa pod koniec lat trzydziestych	28
2. Międzynarodowa współpraca na rzecz rozwiązania problemu uchodźstwa w czasie i bezpośrednio po zakończeniu drugiej wojny światowej	32
A. Działalność Administracji Narodów Zjednoczonych do Spraw Pomocy i Odbudowy	35
B. Międzynarodowa Organizacja do Spraw Uchodźców	38
Rozdział II. Prawne podstawy współpracy na rzecz rozwiązania kwestii uchodźstwa na poziomie uniwersalnym	57
1. Konwencja dotycząca Statusu Uchodźców, Genewa 1951	58
A. Definicja uchodźcy	59
B. Klauzule wyłączające	65
C. Ochrona uchodźców według Konwencji – <i>zasada non-refoulement</i>	71
D. Prawa uchodźców	75
2. Protokół dotyczący Statusu Uchodźców, Nowy Jork 1967	78
3. Pozostałe dokumenty o zasięgu uniwersalnym	79

Rozdział III. Próby uregulowania problemu uchodźstwa na poziomie uniwersalnym – działalność agencji Organizacji Narodów Zjednoczonych	95
1. Urząd Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców (UNHCR)	95
A. Prawne umocowanie działalności – Statut UNHCR	95
B. Podmioty zainteresowania Wysokiego Komisarza	106
C. Działania na rzecz uchodźców	113
D. Komitet Wykonawczy UNHCR – EXCOM	119
2. Agencja Narodów Zjednoczonych do Spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA)	122
A. Prawne umocowanie działalności	122
B. Organizacja i finansowanie	125
C. Podmioty zainteresowania UNRWA	128
D. Działania na rzecz uchodźców palestyńskich	131
Rozdział IV. Prawne podstawy regionalnej współpracy na rzecz rozwiązania kwestii uchodźstwa	143
1. Rozwiązania prawne Unii Europejskiej	143
A. Konwencja Dublińska, Dublin 1990	144
B. Porozumienie z Schengen, Schengen 1985	146
C. Pozostałe rozwiązania prawne przyjęte przez państwa Unii Europejskiej	147
2. Dokumenty przyjęte w ramach Rady Europy	153
A. Europejskie Porozumienie w Sprawie Zniesienia Wiz dla Uchodźców, Strasbourg 1959	154
B. Europejskie Porozumienie o Przekazywaniu Odpowiedzialności za Uchodźców, Strasbourg 1980	155
C. Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Rzym 1950	156

3. Regulacje prawne przyjęte w ramach Organizacji Jedności Afrykańskiej	158
A. Konwencja OJA Regulująca Określone Aspekty Problemów Uchodźców w Afryce, Addis Abeba 1969	159
B. Afrykańska Karta Praw Człowieka, Nairobi 1969	168
4. Uregulowania prawne przyjęte przez państwa amerykańskie	171
A. Deklaracja z Kartageny, Kartagena 1984	173
B. Deklaracja w sprawie Uchodźców oraz Uchodźców Wewnętrznych, San José 1994	177
C. Amerykańska Konwencja Praw Człowieka, San José 1969	178
5. Azjatyckie i bliskowschodnie rozwiązania prawne	181
A. Zasady dotyczące Traktowania Uchodźców, Bangkok 1966	181
B. Arabska Karta Praw Człowieka, Kair 1994	184
 Rozdział V. Próby rozwiązania problemu uchodźstwa na poziomie regionalnym	185
1. Próby rozwiązania kwestii uchodźstwa w Unii Europejskiej	186
2. Współpraca na rzecz rozwiązania kwestii uchodźstwa podejmowana na forum Rady Europy	196
3. Próby uregulowania problemu uchodźstwa na kontynencie afrykańskim	203
A. Kwestia uchodźstwa jako przedmiot współpracy regionalnej od lat sześćdziesiątych do końca lat osiemdziesiątych	203
B. Współpraca od końca lat osiemdziesiątych	212
4. Działania na rzecz rozwiązania kwestii uchodźstwa podejmowane na półkuli zachodniej	218
5. Azja i Bliski Wschód – próby współpracy skierowanej na rozwiązanie kwestii uchodźstwa	223
Zakończenie	233
Spis wykresów, tabel i map	238
Bibliografia	239
Aneksy	265